

EILĖRAŠČIAI

kažkokia sėklelė
įsikibo į mano
rankovę gerai jau
gerai panėšėsiu

Justinas Marcinkevičius, *Carmina minora*, Vilnius: Tyto alba, 2000, p. 77.

LIEPSNOJANTIS KRŪMAS

Stoviu sumišęs – kaip Mozė – prie liepsnojančio
krūmo. Virpa raudonos lapų liepsnelės. Ruduo.
Dar nėra pašaukimo. Vis dar nėra tikrumo,
kad, sudavus lazda į uolą, ištrykš gyvybingas vanduo.

Reikia tikėti. Reikia labai tikėti,
kad, ranką iškėlus, iš dangaus imtų krist mana.
Už kiekvieną stebuklą reikia savim užmokėti –
savo gyvenimu, meile, širdim ir daina.

Kai atgal pažiūriu, tai ir nedidelis džiaugsmas
atrodo tartum stebuklas, kuriuo tikėti imu.
Gal ir visas gyvenimas – vienintelis, vienas, didžiausias
mano stebuklas, nepaprastas paprastumu.

Štai ir dabar, prie liepsnojančio krūmo sustojęs,
supratau netikėtai, jog viskas yra liepsna.
Tad ištiesiau ranką. Ir stebuklas pasikartojo:
ėmė krist pirmas sniegas. Baltas, švarus kaip mana.

1966

Justinas Marcinkevičius, *Poezija*, t. 1, Vilnius: Vaga, 2000, p. 241.

TRUMPAS TIKĖJIMO IŠPAŽINIMAS

Kvapą užgniaužiantis
ilgas kritimas į sielos
bedugnę: viskas su manimi
ir manyje, mano meile.
Neišsinešu nieko, nieko
nepasisavinu, nes
gyvent –
tai nereiškia: turėti.

Ateini,
kad paliestų
gyvybės viršūnę,
kad, ranką ištiesęs,
parodytum: ten,
ir kad mes
tavo gestą
suprastumėm: meilė.

Kito dievo nėra.
Jis nestato šventyklų.
Jis leidžia išduoti
save, o nuskriaustas,
verkia tavo artimo
ašarom:
čia ir visur
– atleisk!

1981

Justinas Marcinkevičius, *Poezija*, t. 2, Vilnius: Vaga, 2000.

AMŽIAUS PABAIGA, V

Apkabink mane, kad būčiau gyvas,
lūpomis išnešk iš tos tamsos,
kur dvasia, netekusi drąsos,
suka pustuštes vienvėdės
girnas, atsiskyrusi ir atskirta.

Nepažinęs, bet ir nepažintas,
pačiame gamtos viduryje –
mąstymas: vienintelis žibintas,
vis dažniau užgęstantis, deja,
beprotų skersvėjuos – o, amžiau!

Būseną, kai pats save ryji. Kai
bejėgiškai rankas nuleidi,
pamėginęs apkabinti jį – šitą
savo amžių daugiaveidį:
staugiantį Apokalipsės žvėrį.

O, kaip auga vėliavos – ir kaip
jų šešėlyje žmogus mažėja!
Dirvonuoja apleisti laukai:
širdys, neapykantos prižėlę,
protai, baimės paukščių nutupėti.

Vakarėjantis dienų medus. Gal
net praregėjimas vėlyvas.
Laimė, jeigu spėjai atsidust:
apkabink mane, kad būčiau gyvas,
lūpomis išnešk iš tos tamsos.

1984

ANAPUS NEMUNO

Už Nemuno loja šunes, už
Nemuno saulė leidžias,
o žmonės girgždina šulinius
ir taikią ramybę skleidžia.

Ir vaikšto po vakaro tylą
rimtai, susikaupę, nešnekūs,
tarytum eitų per tiltą
tarp anapus ir šiapus.

Laimingi visi, girdėję,
šią mūsų tylą iškalbią,
priėmę šią valandėlę
už visumą – aukštą ir talpią.

Už Nemuno loja šunes,

už Nemuno saulė leidžias, o
žmonės girgždina šulinius ir
taikią ramybę skleidžia,

giedodami būtį kaip himną,
kaip amžiną, ilgą tiltą,
kaip trumpą apsiškimą,
kaip visišką vakaro tylą.

1966

Tai gražiai mane augino
laukas, pieva, kelias, upė,
tai gražiai už rankos vedė
vasaros diena ilga.

Tai gražiai lingavo girios,
uogų ir gegučių pilnos,
tai gražiai saulutė leidos,
atilsėlj nešdama.

Tai gražiai skambėjo žodžiai:
laukas, pieva, kelias, upė.
Tai gražiai iš jų išaugo
vienas žodis: Lietuva.

1974

Ant vasaros kaklo šermukšniai jau noksta.
Pažvelk į gamtos besikeičiantį mostą,
į prutilusį paukštį, į augalo rimtį,
į viską, ką galima skint arba rinkti:
o, vargšas pasauli, o blunkančios spalvos
– kaip dygo, kaip kilo, žydėjo, sūpavos!
Kaip žaidė gyvybė, kaip nokdama brendo,
ieškodama ryšio – visuotinio, bendro!
Ir kaip ji apstulbo pajutus, supratus,
kad buvo tikrai įvilota į spąstus –
į formą, kuri kas akimirką trupa,
į vasarą /varge!./ begėdiškai trumpą.

O, vystantys, gęstantys broliai! Tai kerštas
už mūsų žydėjimo valandas karštas,
už beprotišką mūs nužengimą į žemę:
nužengę – vadinasi, ir nusižengę.

Ant vasaros kaklo šermukšniai jau noksta.

– apgraibomis, prie šulinio seno pasilenkiau
ir pasigirdžiau. Iš lovio, tartum arklys.
Nuo lūpų lašėjo vanduo –

– gyventi, mano kūnas temoka gyventi.
Rodos, jis dar atsimenta vieną kitą judesį,
potvynį ir atoslūgį.
Vaikystėj jis skraidė, jo šešėlis būdavo baltas.
Nesuprato, kad jau gyvena –

– betgi vasaros, vasaros! Neleiskite jų užmiršti, klausinėkite apie jas, klausinėkit.
Kaip siūbavo meilės rugiai, kaip jieėjo į duoną!
Ten buvo kažkas, kas galėjo būt dievas –

– arba vėl: netiesa, kad nebūdavo kūno, kad tylėdavo jis. Nebuvo atstumtas, bet nebuvo ir išklaudytas.
Iš lauko akmenų pats krovėsi aukurą, pats aukojo save. Teisybę pasakius, jis to nevadino kančia.
Bet jis buvo liūdnas –

– kartkartėm pagalvoji: iš kur vanduo ima galių tekėti? Į vakarą, kūne, į vakarą – ten,
kur prasideda sapnas. Tai kelias, kurs pats randa kojas. Jis neapsimeta, jis iš tikrųjų eina.
Kai baigiasi, jis sustoja –

– jau galėčiau atgniaužti kūno rankas ir parodyti, kad jos tuščios –

DU EILĖRAŠČIAI

1

Pakėliau raibą gegulės plunksną
– beržynas užkukavo.

Pakėliau pilką vieversio plunksną
– arimas užgiedojo.

O kai pakėliau vargų kryželį –
Lietuva atsiduso.

2

ašara Dievo aky
Lietuva ką tu veiki

nieko tavęs neprašau
tik nenuitildama šauk

volunge šauk ąžuole
akmeniu kelio gale

EILERAŠČIO ATĖJIMAS

Graudus ir bejėgiškas
dvasios nuogumas
tamsoj. Dangstosi kūnu,
lyg piemu per lietu
maišu. Jau nukirstas medis,
kurio lapija paslėptą
galėtų: atviras, atviras laukas
dainuojančiam laikui
– nusidėjėle, savo plaukais
tu nušluostei jo kojas,
numazgojusi jas užmaršties vandeny.

Neuždangstomi skausmo
langai. Atviros graudulio durys.
Lyg lauktum kažko,
kas pravirkdyt turėtų,
kas lūpas pateptų tiesa.
Užsimerkus, matai: ta gyva
žarija, ta apspjaudyta saulė –
tai žemė.

Ir žodis ten, žodis – ar ne paukštis
narve? Pranašystėm jis klieidi,
nuojauta plėšia jo gerklę,
kai nepaguodžiamas,
guodžia. Dainuojančią duoną
dalina tamsos išsigandus
dvasia. Gyvybės šventoriuje
šoka tuščiažiedė Kasandra –
viltis. Jau ateina, ateina
nepažįstamas, bet panašus.

1985

GYVENIMAS

tarytum ranka palytėjo
tarytum suklušo manim
viršūnėm viršūnėm nuėjo
sugrįžo sugrįžo šaknim

1977

IŠVADA

Čia nieko mūsų nėra, o
viskas – mūsų vardu.
Bespalvė laiko skara
kaip kaukė ant mūsų veidų

Nuplėši – ir tik tamsa
lyg didelis grumstas užkris.
Neklauskit: kieno tiesa?
Ir nespėliokit: kuris

Tamsa atsakytų: visų
Tyla sušnibždėtų: visi.
O tavo nedrąsų: esu
patvirtintų mano: esi.

1982

KAD GIEDOČIAU TAVE

Esu jau, esu –
kaip akmuo pamėtėtas į
viršų, kad čiulbėčiau tave,
tavo paukštis ir šauksmas, gimtine!

Iš lino, medžio, iš molio –
išeik, pasirodyk, kuklioji!

Kalbos tiesumu, – aš girdžiu, –
eik kalbos tiesumu –
ir surasi mane.

Dar žodis – ir jau tave pamatysiu,
kaip sekmadienis, tylią ir švarią:
baltą staltiesę gryčioj ant stalo su
išblukusiom kraujo dėmėm.

Šičia buvo dalytasi duona.

Nepalik manęs vieno dabar,
šitaip rymančio tavo seklyčioj.
Duok dangų, – prašau, –

pilkam akmenėliui čiulbėti
– duok dangų,
kurio tavo Nemunas pilnas.

Esu, jau esu –
kaip akmuo, pamėtėtas į viršų,
kad giedočiau tave.

1976

LOPŠINĖ GIMTINEI IR MOTINAI

Laukai gražiai sugulę,
miškai žaliai sužėlę,
baltoji mano gulbe,
juodų arimų gėle!

Kiek rovė – neišrovė.
Kiek skynė – nenuskynė.
Todėl, kad tu – šventovė.
Todėl, kad tu – tėvynė.

Vienų namie mylėta,
kitų svetur vadinta –
mamos skara gėlėta,
muziejuj pakabinta.

Atrodo, kad lig šiolei
per lietų, vėją, sniegą
visi mes, tartum broliai,
po ta skara užmiegam.

Užmik ir tu, motule,
juodų arimų gėle!
Vaikai gražiai sugulę.
Rugiai žaliai sužėlę.

1981

2. MAŽVYDAS

Kaip ir niekieno, vyrai, tas
laukas, kur dar nė viena raidė
išdygus nebuvo.

Prūsijos pakrašty
staugia perkaręs vilkas
– ačiū Dievui,
kelinti jau meteliai tom vietom
karas neina, ir saulė gražiai
taip leidžiasi ant Karaliaučiaus.
Čia supilkite kapčių* ir
sėkit į Vilniaus pusę.
Oh, pavasariniai perkūnai,
ar girdit, po Liuterio
gerklę trunkosi – oh!

Kai vėjas nupusto
kalnelį ir kaulai iškyla,
tai, broliai jūs mano,
tos kaukolės žiūri
akiduobėm – tiesiai –
į Lietuvą – oh!

Vardan Dievo
Tėvo, ar ne maras
ateina? Martynai! –
tai nuo Ragainės šaukia,
– Martynai!

Lyg niekur nieko
pareini iš istorijos ir,
užstalėj atsisėdęs,
giedi:

Ant Lietuvos
mano širdis patekėjo
ir krauju apsiliejo ant
Lietuvos.

1976

MOČIUTĖS MŪSŲ

Sulinkusios bulves kasa,
augina vyrų vaikus. Vyrai
išeina į karą, medžioja
vieni kitus.

Paskui, jei sugrįžta, geria.

Ilgam užtenka kalbų.
O moterims strėnas gelia
nuo gimdymo ir darbų.

Jos meiliai žiūri į lopšį,
kur klykia nauja burna,
ir sėdasi verpt ir lopyt
po rūkstančia balana.

O kai jau visi sumiega,
kai gieda gaidžiai pirmi,
suklūsta ūmai jos: nieko
– vėl spurda po širdimi.

O kiek reikėjo apverkti,
į sierą žemę užkąst.
Ir vėl – gimdyt ir
verpti linus ir pašukas,

ramstyti griūvančią
gryčią, milą austi ir velt,
kol vieną sykį netyčia
nugriuvus neatsikelt.

Kaip žemė grubiai mylėtos,
pavirsdavo jos žeme.
Visa Lietuva išpenėta
išdžiūvusią jų krūtine.

1966

Neši mane arčiau savęs, žemele.

Buvau visai užmiršęs, kad esi.
Bet vis labiau tave dabar man skauda.

Atleiski mano neprotingom rankom
išsiskyrimą su žagre – matai,
kaip jos dabar tave apsikabino?

Ten stovi baltas baltas mano brolis.
Rugių baldakimas virš jo galvos.
Sodink mane jo dešinėje: broleli,

ir tavo rankom gyvenu, ir tavo.

Taip sėdim ant kalnelio prie namų. Lyg
jau nudirbę darbus. Lyg jau žemė
padėjus būtų galvą mums ant kelių.
Regiu, kaip amžinybė atsiklaupus,
nuvaikščiotas artojų kojas plauna.

1976

NUSILENKIMAS ŽOLEI

Tavo tikėjimą, žole, renkuos –
kvapnų tikėjimą, žalią, minkštą.
Veidu krentu į tavo rankas:
šitaip tik meldžiamės arba mirštam.

Ko maldauti tavęs, ko prašyt,
kai pati taip tyliai aukojies,
kai esi tokia prieraiši
ir kaip Kristus plauni mums kojas.

Žemės pievoj vėjas gaivus
kelia mano paliktą brydę:
ak, ir tave – kaip visus dievus –
nežmoniškai mindom ir trypiam.

O tu – vis arčiau ir arčiau
atbėgi visu akių plotu,
kad pakiltum už mus aukščiau
ir visus savimi užklotum.

1981

PASIGAILĖJIMO, ARBA VĒLINIŲ SONETAS

Pasigailėjimo rudens laukams,
seniems žmonėms ir einantiems per
lietų. Pasigailėjimo vaikams. Bet kam
ant atsisveikinimo lieptų.

Ir pasmerktiems, ir apverktiems,
išėjusiems be sugrįžimo –
pasigailėjimo visiems! – ir tiems,
kurių net motinos neatpažino.

Pasigailėjimo langų šviesa –
visų šviesa. Visų ranka ją laiko:
ir moteries, ir vyro, ir to vaiko,

neaiškiai jaučiančio, kad ir tamsa
– ne pabaiga, o tik šviesos tąsa,
kuri gyvybę su mirtim sutaiko.

1981

SENA ABĖCĖLĖ

Taip supa lopšį.
Taip duoną minko.
Taip geldą tašo
iš medžio minkšto.

Taip rankom kulia.
Taip girnom mala.
Taip dega vopną.
Taip verda smalą.

Štai šitaip verkia.
Štai šitaip juokias.
Taip audžia juostą.
Taip juosta juosias.

Taip kala arklą.
Taip kardą kala.
Taip apšarvuoti
eina į karą.

Šitaip iš karo
grįžta negrįžta.
Šitaip prie kapo
epušė giržgda.

1967

Tiesioginė, laisva žmonių kalba.

Stipriau suveržk tą mazgą, kurs mus
riša, laikyk jį kalbančios burnos šviesoje,

liepsnojančiam lizde. Tikrovės kalnas
užgriūna kaip naktis nebylią dvasią,
pasaulio melas iškreipia jos veidą.

Girdi, kaip skauda vakaro dangus
ir kaip isteriškai kvatojas žemė?
Kalbėk, nes jau baisu: man reikia
brolio, kuris kalbėdamas tiesus stovėtų

ir žodį glostytų, kad būtų šventa –
lyg pievoje – tarp raidžių ir garsų –
per knygos pakylėjimą – kai gieda
ieškodama sau lizdo tarp mūsų lūpų
tiesioginė, laisva žmonių kalba

1986

POEZIJOS VAIKYSTĖ

tėvas parėjo aręs
užstalėję atsisėdo
sunėrė rankas
ir kaip lizdą
padėjo ant stalo

žiūrėjau
į tą pavargusį
lizdą žiūrėjau
kol pakilo iš jo
vyturys ir pasaulio
palubėje sučiulbo

KAIMO DAINININKĖ

Ji vis leidos žemiau ir žemiau.

Bet jos balsas liko medžių viršūnėse.
Ir niekas jo nukabint nemokėjo.

Lietui lyjant medžiai šnarėdavo.
Medžiai ošdavo vėjui pučiant. Pūgai
siaučiant medžiai dejuodavo.

Ji vis leidos žemiau ir žemiau, kol
nuleido ją ten, kur žemiausia.
Tai kad prilėkė medžiai paukščių
– visas kaimo dangus atsidarė.

Uždainavo: saulelė raudona.
Užgiedojo: angelas Dievo.
Žmonės uždarė žemę.
Paukščiai dangų uždarė. Keli
seni medžiai liko.

Sugriebęs mane už
gerklės, laiko vienas
eilėraštis. Negaliu jo
atplėšti. Negaliu jo išrėkti.
Smaugia.

Būna:
per sapną šauki
– ir balso nėra.
Tik inkštimas
bejėgis. Arba:
sapnuoji, kad bėgi.
Ir pabėgt negali –
kojos į žemę jaugę.

Dangau, tavo tylą – žvaigždėtą tavo drobulę
– karališką juokdario mantiją – vos velku.
Ak, nendrę, ak, mėstančią, lanksto vėjai užgulę,
amžinybės vėjai akli iš tavo, dangau, akių.

Leisk man kalbėt, kad nesu nei prakeiktas, nei
šventas. Kalbėti šaknim, viršūnę kelti dangun:
ar kaltas gyvenimas, kad nori būt išgyventas,
kad nendrė atsitiesia ir pasivadina žmogum?

Kurčias peizažas – negirdi šaukiančio balso.
Aklas vaikystės peizažas – nemato mano akių.
Nutrūksta rožančius. Gyvenimas išsibarsto. Čia
jau neliko manęs. Čia jau nėra ir arklių.

POKARIS

Lakstė po kaimus
ginkluoti būriai
Dievo galvos reikalaudami
žemėje ir danguje.

Laisvę įsiuvom į škaplierius.
Ką turėjom – ant stalo padėjom.
Bet vis tiek, žmogų nuvežė
ir paguldė miestelio aikštėj.

Paskui sušaudė lelija
Dievo motinos rankoj.
Prie jos kojų pastatėm
gilžę ir pamerkėm rugiagėlę.

Iš avinėlio gerklės liejosi
broliškas kraujas.
Už miško lėtai, iškilmingai
nusileido Dievo galva.

Ilgai neprašvito išbuožintų
žodžių naktis. Prie šulinio
angelas skalbė sukruvintus
savo sparnus.

Kai džiaugsmo diena su liūdesio vakaru šoka:

juodas, purvinas vėjas ieško mano gerklės,
ir tai, kas dainavo many, dusdamas tilsta.

Ir tolsta, ir tolsta. Vakarėjantį skliautą
perkirto paukštis. Sunkus debesynas
užgriuvo ant kalno. Jau lyja ten, lyja.

Duok žiburį sielai, žvaigždėlę akims,
duok stalą alkūnėms ir pakurą ugniai:
kad meilė išteisintų žmogų. Tik meilė:
ji dangų atsimena, ten jos tėvynė.

Už lango siūbuoja visatos gėlė:
raudonas, nugairintas vakaras. Žodžiai!
Jie dar groja manim. Atsilę, dar groja. Ir
ką tu girdi, ir ko jau negirdi –
yra apie meilę.

Matau, kaip menkas žemės grumstas
dėl mūsų kaunasi ir grumias.

Girdžiu, kaip skaudžiai upė teka,
kad mūsų ji kasdien netenka.

Regiu, žiūrėdamas į mišką,
kaip jis už mus lyg Dievas miršta.

Į mitą grįžtame, į epą:
į žemės grumstą, medžio lapą.

Ir gieda strazdas kaip Homeras,
kad jau turbūt ateina metas

palikti mišką, upę, trobą
ir žemę – kaip sugriautą Troją.

Po begarse dienų griūtį – ką
sugriebt, už ko nusitverti, ką
ant gyvasties siūlo suverti,
kad jau nieks nepajėgtų atimt?

Gal tik vienišo tylą, kuria
jis į visą pasaulį kalba,
gal tik aklojo tamsą, kur
kaba vakariausiame vakare...

Kaip griežia gyvenimas! Kaip šoka
mirtis! Visą laiką toli, visą laiką arti.

Tarp griežėjų maišais, tarp šokėjų sukies.
Ir jau pats nežinai, ko uždusęs juokies.

1989 M. VASARIO 16–OJI

Diena atrištom akim.
Tauta iš kapo pakilus.
Viešpatie, leisk jai atkimt.
Tebūna jos žodžiai kilnūs.

Pašauk ją, pašauk atsitiest
ir laisvę išskleist – kaip esmę.
Štai mes – ir mūsų tik tiek,
kiek buvom ir kiek esame.

Kiek būsim šioje dienoje

sudygę augimui ir brandai,
ant žemės gyvi ir po ja,
paženklinti lietuvybės randais.

Prie savo kalbos prikalti,
prie istorijos prirakinti.
Žmonės, jūs nekalti.
Jūs tik labai iškankinti.

Bet jau atrištom akim.
Ir kaip vėliava jau – pakilūs.
Lietuva, leisk mums atkimt.
Tebūna mūs polėkiai kilnūs.

Taip sunkiai rašosi, taip sunkiai.
Lyg rankos surakintos būtų. Kaip
kraujo lašas žodis sunkias –
štai posmas žodžių – kaip rekrūtų.

Lyg būtų varomi į mirtį.
Trumpam atsiveria jų gelmės,
kai jie kabinasi į mintį,
tikėdamies: galbūt išgelbės...

Meilei šviečiant, ašarą – ir tą
kaip malone dangišką jaučiu.
Viešpatie, ar kryžius – tai našta,
o ne meilės sparnas ant pečių?

Kaip Tave iškėlė jis aukštai! Koks
tas pakylėjimas svaigus! Ar matai
mus, klausiu, ar matai ir tenai,
kur Tu – jau ne žmogus.

Į akis priekaištingai žiūri apniūkę laukai.
Kaip išgydyti jus, kaip išgelbėti jus, kaip?

Tu, kurs, būdavo, žirniais ritaisi smagiai,
tu, kurs plaukdavai vėjų nuo kalno rugiais –

žalias duonos gimdytojau, tėve dosnus:
štai aš, tavo bežemis, bearklis sūnus,

metų suplūktą molžemį rankom ardau:
būta daug neapykantos, meilės – nedaug.

Būta grūdo dejonių kruvinais paryčiais, ten
dainuota usnim, čia raudota kviečiais.

Tėve žalias, gimdytojau – kas dabar,
kas iš po žemių teisybę lyg bulvę iškas

ir ant stalo padės pasisotint visiems,
kas dabar padalins ją teisiems neteisiems?

iš po tamsybių keltis ir kilti
dvasią pažadint kaip žaibo kirtį

stot šalia grūdo eit paskui dalgį
glostyt prie kelio dulkiną dagį

iš mėnesienos parjoti arklį
nakčiai uždengti šulinio akį

tartum į sapną žengti į sielą
viešpatie mano ko ji taip siekia

gal atsiverti ir apsiverkti
atsižiūrėti ir – užsimerkti

Amžius, sudraskytas į dalis. Dalys,
tariamai draugėn suaugę. Gerklėje
skausmingas graudulys –
kraujo mazgas – užveržia ir smaugia.

Bet už ką, gyvenime, už ką
šitą išmėginimą mums skyrei – – –
Vėlek pokši sunkūs pykčio kirviai:
nukirsta atleidžianti ranka.

TRYS EILUTĖS ANŪKĖLEI

Kai žvelgiu į tave, manyje atsidaro akmuo
ir pasirodo žolelė – gležna, bet gyvybės pilna.
Imu už rankos tave, ir mes einame jos pažiūrėti.

Vienas vasaros akies dugne.
Pats vidudienis. Ir valtis Nemune.

Žinoma, jaučiu pasaulio darną.
Netolies, girdėt, vežimas darda.

Tai beveik jau šventas garsas. Tad prie
jo galima ir tyliai melstis, ir svajot.

Į atsiminimų medį svaigstant kilti, šaką,
ant kurios pats sėdi, narsiai kirsti

ir galvot, kad visa tai dar tik pradžia,
nes, jei su šaka ir krisi, tai tik Čia.

Liūdnas, tylintis – bet nežinau,
kas visą naktį ėjo pro mane:

lyg arimas, lyg nupjautas laukas,
lyg lietus – kaip nebyliam kine.

Ūžė, blaškės rudeninis sodas,
užkluptas tamsėjimo staigaus.
Rodėsi: pasaulis – tuščias sostas,
paliktas dievybės ir žmogaus.

surišau atsiminimams
rankas
kad nepasmaugtų manęs

tamsoje
palikau juos vienus
be pastogės juos palikau

lengva tuščia
negaila ir nebaisu

lyg visas jau būtų
praėjęs gyvenimas
be manęs

amžinas bus atrodė
žalumas amžinas sielą
maitino jis dideliais laukų
plotais džiaugsmas o
džiaugsmas liesti ir glostyti
tavo ranką pražyduosį
rugį buvo

LAISVĖ

nepaimsi nepakelsi neparodysi
nepavalgydinsi jos ir nepagirdysi
ne valiavimuos ne šūkiuose ne odėse

mūs atodūsiuos ji matosi ir girdisi

Nuvyto dainavusio balsas. Gerumo gėlė,
užkišta už gyvybės paveiklo, užgeso.
Šermukšnio uogos kaip kraujas laša be
garso: gailėtis gyvenimo – gyvenimo negalėt.

gyvenimas vejas mane
aš vejuosi gyvenimą
susitinkam trumpam

sakau jam mano
gyvenime jis
purto galvą

ar jis nepažįsta manęs
ar aš jo nepažįstu

kurį laiką einam kartu

aš žinau ką jis pasakytų man
jis žino ką aš jam
pasakyčiau tylim

apsimetu nepastebįs
atsisveikinimui
tiesiamos
rankos

Iškeliu bažnyčią savyje,
įeinu ir uždarau duris.
Ir, deja, gyvenimui, deja –

tik dvasia ir menkas žiburys,

tiktai aidas tolstantis,
kuris vis dar šaukia ją.

PRANAŠYSTĖ

Baltą gėlę išauginsim, baltą gėlę. Iš
juodumo pakylėsime baltą. Paskutinį
pykčio kieliką išgėrę, duos dangus,
išgirsime meilės balsą.

„Ak, iš meilės trupinio – teisybės
kalnas“. „Iš ankštos palėpės – saulės
ruimas“. Rodos, jau girdžiu, kaip sunkiai
kalas žodis, daigas, paukštis ir gerumas.

iškalbėtas išsemtas
jau galima būtų
užversti
akmenimis

žvaigždėtas
dangau tavo tyla
peraugo visą
mano kalbą

kaip kriauklę pridedu
ją prie ausies
tolimas
nesuprantamas ošimas

Pieva, motinos pilnoji! Pasimelsk
už paukščius danguj ir žemėje, už jų
lizdus. Pažiūrėk, kokie išvarginti laukai ir
mes – už laukus ir mus ant lauko atsidusk:

kad nedideli užaugom, kad maži, žolę
ištrypėm, kai lakstėm šen ir ten.
Žeme, motinos pilnoji! Ak, pražysk,
būk sekmadieniu ir santaikos švente.

Tavo žiedą baltą galvą vis regiu, meilės
skarą be pradžios be pabaigos. Kiek čia
mūsų prie ugnies ir prie rugių:
nuramink, sutaikink mus, atleisk, paguosk!

Liūdinčio ir liudijančio rankos tuščios,
tuščios rankos matančio ir mėstančio:
nelaimingas nelaimingas vargšas
turčius prie brolybės aukso gėstančio.

Jau nebėr jėgų ką nors
pasmerkti, atsakyt pykčiu į pyktį.
Užsimerkti, užsimerkti, užsimerkti:
turgus didelis – nėra ką pirkti.

tyloje įsitempęs
klausydamas ir girdėdamas tyloje

ar aš tau skauda
ar aš tau sunku

toks mažas bet ligi dangaus
tavo klausimas lig širdies

atsineši ir atriši jį
lyg elgeta tuščią terbą.

trupiniai trupiniai
žodžiai žodžiai

ar aš tau skauda
ar aš tau sunku

nepakeliančio
pasigailėk

surudenėjo viskas surudėjo
užsiliepsnojo sudegė praėjo
atidarytas vienas langas liko priėjo
viena rudens šaka palinko kalbėk
kalbėk tylos kantrusis žiede kieno
tie akmenys tave sužeidę
į gylį patekėk pakilk į gylį
gražiausia ir garsiausia tai kas tyli
laimingas kurs negirdi savo balso
o kalba sėja renka arba barsto
saulėlydžiu aš patepu jo kaktą lyg
amžinai lyg paskutinį kartą ranka
pakyla ir uždaro langą
„kaip viskas paprasta kaip viskas lengva“

LAIŠKAS

parašysiu kaip niekad
nebūna tik iš krintančių lapų
suprasi jog tai buvo žemėj
skaitysi
ir galbūt tarp eilučių regėsi
sunkiai einančias mano akis

parašysiu kaip būna kai nieko
iš alsavimo gal ir pažinsi
jog tai aš
kai skaitysi
apkabink jį – tai
viskas ką turiu

ANTIKNĖ BALADĖ

Pirmajam Sėjūdzīui

Tolyn į žemės vakarą, gilyn į žodžio
duobę. Išausk, tėvyne, juoda juodą drobę.
Teiškelia Tezėjas juodą burę:
taip grįžta nugalėję arba žuvę.
Į atkovotą, išvaduotą krantą
nereikalingi argonautai krenta
akmenimis. Jų žydras laivas tolsta. O
rūmuose kažkas pasiūlo tostą,
pakeldamas raudono vyno taurę už
tuos, kur nugalėjo Minotaurą.
Tačiau svečiai, nematę Labirinto,
tuos akmenis atgal į jūrą rito,
dainuodami. Vynuogienojus radę,
nutraukė meilės siūlą – Ariadnę .
Ji spėjo dar išarti: tai Tezėjas.
Į Kretos pusę pūtė lengvas vėjas.
Juodoji burė horizonte balo. Svečiai
dėl vietų grūmėsi prie stalo. O
septyni laimingi jaunikaičiai,
išgelbėti, paleistuvavo skaisčiai, ant
kranto pasitiesę baltą burę:
jie nekalti, Labirinte nebuvo.

VĖLYVOJI ŽEMUOGĖ

jau ne mūsų jau paskutinė
net ir Bergmanas jos
neskynė gal tebuvo pradėjus
nokti kai staiga pasisuko į
naktį susimąstė ir atsiliko
liūdesy ir savy palinko
mėnesienoj pilnėdama tarpo
net nustebo kad uoga tapo
žarija po vasaros gaisro
neužgeso ir nepragaišo
bet atleisk kad paliksiu gyvą

Tezėjas (Tesėjas) – Graikų mitologijoje buvo Antikos didvyris, Atėnų karalius ir valstybės įkūrėjas, Egėjo arba Poseidono ir Aitros sūnus, Pitijoj anūkas. Jam pavyko užmušti Kretoje, Mino labirinte gyvenusį Minotaurą. (Red.)

Argonautai – graikų mitologijoje argonautai buvo grupė didvyrių, kurie dar prieš Trojos karą lydėjo Jasoną į Kolchidę, siekdami pagrobti Aukso vilną. (Red.)

Ariadnė – graikų mitologijoje Kretos karaliaus Mino ir Pasifajos duktė. Suviliota Tesėjo padėjo jam išėiti iš Labirinto, duodama siūlą kamuolį, kurį Tesėjas vyniojo įeidamas į Labirintą ir pagal jį sugrįžo. (Red.)

gal vėlyvą o gal ankstyvą
suisupusią gailiai į rasą
nenukintą nors vis dėlto rastą

linguodama žemė banguodama
visados ką nors išaugina
būna smiltelė sesuo
būna kalnas ne brolis

parpuldamas kryžium žemę
prisikeli skradžiai žemę žolė
iš akių kaip mintis gyva
tačiau nesuprantama

kas nors visados ugnyje
kas nors visados ką nors kuria
arba kursto karščiuodamas karia
rankas pelenais nusiplauna

kad gera tai gera mūsų žemė
visados ką nors išaugina
ėjo sykį toksai žmogelis
įkrito į duobę prabudo

BURE, BURE

Gal sykį kitą
būsiu ją paglostęs:
neprisileisdavo – baikšti,
nors nešdavausi rankoj
tai dobilų, tai šieno, tai gėlių,
o kartais cukraus gabalėlį
malonindamas: bure, bure...

Labiausiai mėgo juodą duoną,
iš tolo uosdavo jos kvapą.
Atrodė, liūdesį supranta
geriau nei džiaugsmą.

Nelaukiama, nepastebėta
prieidavo iš nugaros
paliesdavo ir dingdavo.

Ieškodamas, lakstau jos
pėdsakais, užsirašau šį tą,
malonindamas: bure, bure...

2004

VI

PAPASAKOTI GYVENIMĄ

1993–2004

VASARVIDIS

bedieviškas spindėjimas dienos
giljotinuoja liūdesį ir tamsą
aš giedu savo laisvę aš vedu
sukilusią žolės ir javo minią į
vasaros viršukalnę į brandą

ak netrukdykite prinokti grūdai mėšlij
vienatvėj žygiui pasiryžti /saulėlydžiai
pilni nesudėvėto aukso dangaus taurėj
dar nepralietas kraujas/

bet nujautimas bet grasus šešėlis
vidurnakčio nuodinga mėnesiena
sapnuojanti galva ant kryžiaus rankų

aš apėjau namus – tėvystės guolį
ir motinystės lopšį dievas švito

žolė ir javas meldėsi namams

Vėjas rožės aukurai ir vėjas pelenams
Užmarštis gyvenimui gyvenime vienam

Kaip jis kelia pakelia ai šitiek užmaršties
Paprastas gyvenimas bet iš vilties vis tiek

Gal net iš žydėjimo ar iš dienos lengvos
Tekančios į vakarą jau negyvai gyvos

Užmarštis į užmarštį kaip linijos delne
Ateini ir ištiesi tą delną į mane

Ant vasaros kaklo šermukšniai jau noksta.
Pažvelk į gamtos besikeičianti mostą,
į pritilusį paukštį į augalo rimtį,
i viską, ką galima skint arba rinkti:
o, vargšas pasauli, o blunkančios spalvos
– kaip dygo, kaip kilo, žydėjo, sūpavos!
Kaip žaidė gyvybė, kaip nokdama brendo,
ieškodama ryšio – visuotinio, bendro!
Ir kaip ji apstulbo pajutus, supratus,
kad buvo tikrai įviliota į spąstus –
į formą, kuri kas akimirką trupa,
į vasarą /vargę!/ begėdiškai trumpą.
O, vystantys, gęstantys broliai! Tai kerštas
už mūsų žydėjimo valandas karštas,
už beprotišką mūs nužengimą į žemę:
nužengę – vadinasi, ir nusižengę.

Ant vasaros kaklo šermukšniai jau noksta.

Užmik, apdulkėjusi pakelėje vakaro žole,
kad susapnuotum praeivių žingsnius – ir sunkius, ir lengvus,
kad vėl suskambėtų balsai, priartėtų, užgestų nutolę,
kad lyg Dievo alsavimas pažadintų rytmečio dvelksmas gairus.

Sutrypta ir apskainiota žalioji žemės žvakele:
iš ko tu gyva, amžinoji, iš ko tu kas rytą kelies?
Kaip man gelia tave, kad žinotum, kaip tave gelia!
Pasistiebk, jeigu netiki, ir praeinančiam kojas paliesk.

Kad pajusčiau pasaulį: kaip indą dvasiai supilti,
kaip sparną, kuris skaudėdamas nešasi pats save,
į dangų netilpdamas, bet lengvai įgrimzdamas smiltin.
Ak, paliesk mane, žole, sulaikyk arba amžinai nusivesk.

– gėlę kaip gėlę nuskyčiau ji tvoskė tamsa ir
dugnu drungnu vasaros karščių dumbly

– ji vyto tarytum dainavo bet jau savo balsu
tik savo nors pritarėjai kažkas manyje
nenutildamas keistas paukštis kurs
krinta jau kildamas toks beakis jis
neskiria žemės
jis neskiria jos nuo dangaus ir
gelmės nuo aukštybės

– beribės
jo akys nes neturi akių
sunkių koks jis pilnas sunkių mano nuojaūtų
saulėtekių ir saulėlydžių mano tavo švelnumo
benamio ak neliūdėk nelydėk
to kurs negrįžta
kaip girgžda pasaulis kaip
gyvenimas girgžda lyg eitų per
Žvirgždį iškėlę nuskindantą kaip gėlę
nenumarinamą gėlę

IŠĖJIMAS IŠ KAIMO

Vadinom rugio broliu. Šaukėm
žeme ir jos darbais visais,
dalgiu, akėčiom, arklų, šakėm,
žmonių ir gyvulių balsais.

Neatsigrįžo šitaip šauktas.
Nutilome ir mes: gana.
Tačiau ant stalo liko šaukštas
– medinė šaukianti burna.

VĖJAS MEDYJE

veržias ištrūkt negali pailsęs
nurimsta trumpam kad vėl
su nauja jėga pultų

ištrūkęs nurengė rožę
palikdamas vieną žiedlapį
prisidengti nuogybei

ak ji nebuvo graži
neatsiliepė jo šaukiama
tik pasilenkė ir užsimerkė
nusivylusi savo esme

VELYKOS

Lyg aukso puta
po žiemos šalpusnis
išstrykšta. Kamanės saldus
dūzgesys panyra į žiedą jo
tirštą. Pakyla dangus,
žemės pumpurui
leisdamas brinkti,
dienai ilgėti,
skruzdėlei šapgalius
rinkti, paukščiui sugrįžti,
medžiui pradėti naują rievę...
Pavasarij tu toks nuogas
esi, toks matomas, Dieve,
gluosny prie upės
tartum bažnyčioje
išsikeroji ir manimi
lyg lūpine
armonikėle dieviškai
žemišką groji.

sambrėškio ŗirdis ne ŗio pasaulio paukŗtis
gyvas sparnas priterŗtas tuŗtybėŗ lizdas
tarsi dviem balsais dainuojama daina
sambrėškio ŗirdis ne ŗio pasaulio paukŗtis

juk paskolinta esi maŗybėŗ dievui
kad giedotum jo godumą kad giedotum
vienkartybėje uŗdusdama aiman
sambrėškio ŗirdie ne ŗio pasaulio paukŗti

laikas – senas ir kantrus gyvybėŗ ŗuo guli
prie didŗiujų amŗinybėŗ durų
saugodamas tavo tikslą nuo tavėŗ
sambrėškio ŗirdis prieš jį suklupus gieda

nieko nenoriu iš ŗito
lėto leisgyvio vakaro
bejėgiŗkai įsikibusio
į ŗvaigŗdėtą nakties parankę

uŗmigo gerklėj kalba
aŗ jos neŗadindu
prieina kartais koks medis
priŗoka nuskurėŗ krūmokŗnis
sakytum ŗuo bet per didelis

tako nėra viskas
yra takas tą
ŗino upė

DėKOJIMAS Uŗ RUDENINĮ SAULėS SPINDULĮ

tai pasiuntei dangau
tai nusispjovei
atsikrenkŗtei ir tėŗkei
kaip skreplį į ŗemę
sakytum kiauŗinio trynys
plūduriuoja lietaus valkoje

arba cha šypsnyš iš apskretusių
nusivalkiojusių ir purvinų lūpų
va nuvarvėjo va va pro debesis
ant medžio viršūnės pakibo
išsekęs leisgyvis
ką jis uždegs
nusiimk kepurę
žmogau ar nematai
kaip rupšnoję
suzmekusią žolę
pakėlė galvas galvijai

Ruduo: kai kūrinys sugrįžta į kūrėją,
kai yra formos, kai spalvų mažėja,
kai pats jauties bjaurus lyg pūvanti
žaisda, kai jau žinai, tik nežinai, kada...

– muziką tolimą muziką vėjas suplėšo
atleikia jos draiskalai užkliūna už
medžio suskamba medis jo šakos
lyg perbraukęs būtų kas
pirštais arfos stygas

– dienos draiskalai griuvenos aiženos
jau neatsimenu viso motyvo
tai kažkas labai paprasta kasdieniška ir
banalu bet nėra tokio medžio
už kurio šakų užkliuvusi dar suskambėtų
minties jausmo ar veiksmo akimirka

– gal tik ranka
gal bus išganyta ranka
nes laikė už rankos tave
taip išteisintas tampa
gyvenimas ir vėjas nusineša jį
kaip kokį melodijos trupinį
net negirdi kaip jis tolsta

MĖNESIENA

o šviesios šviesios
naktys kad kentėtum
arba sušuktum tyloje kažką
ir savo balso išsigąstum

namai pilni sidabro paslapties
sparnų šnarėjimo sveikamarijų
iš seno veidrodžio
srovena mėnesiena

koks dievas įžengė į tavo
sapną kad tu šypsaisi
ar tave jis liečia
ar žiūri į tave giliau nei aš

prilygti dievui
meilėje o įžūlumas
tave apglėbti jo šviesiais sparnais
ir lieti mėnesieną
dievo spermą

sniegas mano geroji
sniegas krinta ant gyvų dar
širdžių laikas nutilti metas
pasiruošt žiemos miegui
sniegui ir laikui
baltas didelis dangaus lapas
lopas ant žemės krešulio juodo
ant širdies neužsnūstančios ant
minties suplyšusių pastangų

sniegas mano brangioji
sniegas baltas atodūsis balsas
iš negyvenamo
namo

Schwer sind die Berge,
schwer sind die
Meere. R. M. Rilke

Sunkūs yra kalnai.
Sunkios yra jūros.
Dar sunkesnė nemeilė tavo.

Negyvą mėnulio paviršių matau.

Kai nutils tavo žingsniai –
kas priartins man žemę?
Kai nutols tavo balsas –
kas man paukštį prikels?

Nevaisinga nemeilė tavo
sunkiai remiasi man į širdį
ir šviečia kaip juodas nimbas
virš mano liūdnos galvos.

Atsimenu, ką turėjau.
Neatsimenu, ką turiu.

VIENU SAKINIU

sustoji prie medžio paglostai kaip
žmogų ir gailiai galvoji nemoku nemoku
nežinodamas ko tik suprasdamas ne
priimkit maldauji įsileiskit mane
į šaknį į šerdį į lapą į žievę
nes kur man gyventi kur būt man o dieve
iš gamtos išmestam išstumtam paliktam
žmogui žvėriui ar paukščiui vis būnant KITAM
vis grimztant į laiką kurs nyksta ir gęsta
kaip visa kas buvo taip trokšta taip geista
kad liko tik mažas taškelis kažko
kurio KITAME dar mėgintum ieškot
suklupęs ant kelių lyg jaustumėis kaltas
už tai kad esi tik vienintelis kartas

VĒLINĒS

Svaiginančiai kvepia ruduo,
graudžiai, giliai, skausmingai
– lyg gedulingos mišios
su saule bažnyčios vitražuos.
Gaudžiant gamtos vargonams
spindulių kalavijai medin
susminga ir krauju apsilieja
pagonių karalius ažuolas.

Ašara, mano sesuo,
ištryškusi einant prieš vėją:
apgailėk tą nykimą,
kapų pražydėjimą baltą,
vėlių vakarienę prie žvakių,
/mano siela nespėja,
užsižiūrėjus į mirtį,
gal net išgirdus jos balsą/.

VAKARAS

– pagalvojo
žiūrėdamas į dangaus begalybę
/nepagalvojo, o tartum
visu savimi atsivėrė,
kaip atsiveria kartais
tik tas, kurs YRA, kurs
gali ištarti: ESU/

– pagalvojo arba atsivėrė žodžiu,
mintimi, dvasios judesiu, jos
pastanga pasistiebtį, tarytum
pakilti – atsiduso:
o, viešpatie...

– į žvaigždę žiūrėjo,
o gal į jų spiečių.

Nuleido akis ir upę pamatė,
ir medį ant kranto –
tai nebuvo žvaigždė
tačiau jai tolygu.
Kaip ir žodis, mintis arba žvilgsnis –

iš tikrųjų tolygu.

Pasilenkęs sugraibė
akmenėlj, sušildė jį saujoj.
Užsimojęs, paleido
lyg paukštį
vėlyvą. Atsiduso.

LIETAUS MEDIS

lašai tamsoj šnibždėjosi su
lapais ir leidosi žemyn tarytum
laiptais ieškodami manęs – kol
lietumi užsiliepsnojo medis
tolimi
žili žaibai giliai po naktį skraidė
dangus nušvisdavo trumpam lyg
skraistė ant veido kažkieno kurį tačiau
tamsoj regėjau lapuose jaučiau
buvau jo surastas ir atpažintas lietum
liepsnojo medis kaip žibintas
tarytum dagtis aš buvau jame
ir kiek pajėgdamas degiau žeme

NAKTIS ANT EŽERO

šurkščiai šiūruoja ežero švendrės
tolo nutolo vasaros šventės

sutemos laižo lapų geltonį
pirmosios žvaigždės eina per klonį

brenda be garso ežero gylin
galima šitaip galima tylint

kylant į gelmę krintant į aukštį
dangui prašvisti žemei išaušti

Žinoma, jis tiktai čia, kur yra. Jis neturi fantazijos,
jis vietoje eina, nesukurdamas nieko – ruduo.

Nesulaikomas, įnirtingas griovimas, nykstanti forma
yra keistas jo turinys. Atrodo: jis buvo many,
slapstėsi, apsimesdamas kuriančiu, mažtančiu arba
kuo kitu – einančiu, kylančiu, skrendančiu.
Kaltas – nepažinau.

Lietuje, žolės parklupime, rūke, lapo nusižeminime
– ieškokit, ieškokit. Nesakykit:
tai mūsų neliečia. Aklas,
kurs regi sieną tarp savęs ir to, kas yra ir kas yra,
kurs net nemėgina jos peržengt.

Šiandien staiga pasenau: vienu rudeniu,
vienu krintančiu lapu, vienu sakiniu,
vienu eilėraščiu pasenau.

– apgraibomis, prie šulinio seno pasilenkiau
ir pasigirdžiau. Iš lovio, tartum arklys.
Nuo lūpų lašėjo vanduo –

– gyventi, mano kūnas temoka gyventi.
Rodos, jis dar atsimena vieną kitą judesį,
potvynį ir atoslūgį.
Vaikystėj jis skraidė, jo šešėlis būdavo baltas.
Nesuprato, kad jau gyvena –

– betgi vasaros, vasaros! Neleiskite jų užmiršti,
klausinėkite apie jas, klausinėkit.
Kaip siūbavo meilės rugiai, kaip jieėjo į duoną!
Ten buvo kažkas, kas galėjo būt dievas –

– arba vėl: netiesa, kad nebūdavo kūno, kad tylėdavo jis.
Nebuvo atstumtas, bet nebuvo ir išklaustas.
Iš lauko akmenų pats krovėsi aukurą, pats aukojo
save. Teisybę pasakius, jis to nevadino kančia.
Bet jis buvo liūdnas –

– kartkartėm pagalvoji: iš kur vanduo ima galių
tekėti? Į vakarą, kūne, į vakarą – ten,
kur prasideda sapnas. Tai kelias, kurs pats randa
kojas. Jis neapsimeta, jis iš tikrųjų eina.
Kai baigiasi, jis sustoja –

– jau galėčiau atgniaužti kūno rankas
ir parodyti, kad jos tuščios –

PAPASAKOTI GYVENIMĄ

su medžiais buvo lakstyta
su žole kalbėtasi buvo
esi miegojęs po tėvo kailiniais
po motinos skara glaudęsis

teko staugti vilko gerklėje
iš bado žiemos vidurnaktį
mėnesiena ir speigas spigino
būdavo ligi ašarų

kai kas mėgsta prisiminti
žydėjimą šilto lietaus saulė
praplėsdavo debesis
prasidėdavo šokiai be dievo

su broliu buvo skraidyta
kraujo sėkloj po Lietuvą
šaudyta vieno į kitą
bet po vienu grumstu sugulta

LYG SAPNAS

Saulė leidosi sunkiai, ir tilo jos
vargonų įkaitusios triūbos. Kilo
vėjas. Atbėgęs nuo tilto,
jis per naktį palangėmis ūbaus.

Keistas sapnas ant tilto vaikščios,

įkalbinėdamas žudyti.
Puošnios moterys garsiai aikčios,
aižėdamos plauks ledo lytys.

Ižas pašnibždom išeina,
gosliai į pliką krantą lipa.
Netikėtai pakvimpa šienas.
Atsidūsta dūzgianti liepa.

Ar laikas, galbūt jau laikas? –
girdžiu, kaip sapnuodamas klausiu.
Laiptas. Dar vienas laiptas:
pilnas laukas kaliausiu.

ANGELO PLUNKSNA

Nusileisk, baltoji, žiema, nusileisk,
kad sniege ilgiau išliktumei
nepastebėta. Ieškančių pilna naktis.
Visais keliais ieškančių jau apibėgta.

Gal aušra uždegs tave ugnim staigia,
gal ir balsas bus, tau vienai taręs,
kad poeto rankos nevedžiojama sniege
parašytum: MANE THEKEL PHARES .

NEBAIGTAS EILĖRAŠTIS

lyg būtų iš manęs baugi nakties gaida
girdėta kažkada regėta, kažkada
suskambus tamsoje karščiuojančioms
akims yra yra yra tik negali apimt
tiktai iš visko tik viliojanti grėsmė
saldumas gomury kalėdinė giesmė
mėginimas pakilt kritimas vėl ir vėl
ne lempa palubėj liūdna liūdna vėlė

Mane Thekel Phares – Senajame Testamente, Danieliaus knygoje (Dan 5, 25–28) aprašyta pranašystė apie paslaptingos rankos užrašytus žodžius ant Babilono karaliaus Belšacaro rūmų sienos. Užrašas reiškia: „MENE – Dievas atliko tavo karalystės apyskaitą ir atvedė ją prie galo; TEKEL – tu buvai pasvertas svarstyklėmis ir rastas lengvas; PERES – tavo karalystė padalyta ir atiduota medams ir persams.“ (Dan 5, 26 b–28). (Red.)

baugi tamsos gaida artyn artyn
artyn atrodo kad myliu ir suprantu
mirtim bet ne gyvenimu

Tanatos, Tanatos...
Išsidalino tave, mano paslaptį,
išsidalino. Jau medžiai iškalbingom
savo užuominom, prasmingais
nutylėjimais, ošiančiais
plepumo priepuoliais išpasakojo viską
seniokiškai kikenančiam lietui. Neturiu jau tavęs.
Savęs neturiu – nuo vieno žemės krašto lig
kito. O, kaip tu vaikščiojai tyliai
po širdį tartum po šokių salę, prispaudusi
pirštą prie lūpų, lengva šypsena paslaptinga,
kvapnia šypsena nušviesdama šokančių
veidus, ir aš būdavau su tavim – tavo
nešiotojas ir sužadėtinis tavo, aklas tavo
vedlys, atlaidus ir kantrus keistų
ir niūrių tavo kaprizų dalyvis. Krūpčiojau,
palytėtas tavojo žvilgsnio – lyg mėnesienos,
užliejančios kambarį staiga atitraukus
užuolaidą: Tanatos, Tanatos,
belyte būtybe,
vienintele paslaptie,
seniai jau ne mano, išpilk mėnesieną,
tą šviesą negyvą iš savo akių,
tą šviesą negyvą,
kad jeičiau į jas ir nustebčiau,
nustebčiau išvydęs save tavo
akim, Mirtie.

Tanatos, Tanatos,
belyte būtybe,
kaip keista, kad aš nemylėjau tavęs,
uždarančios ištuštėjusią šokių salę.

Kokia prasmė eilutėje, kuria
rašau žvaigždėtam vakare?

Kas pateka joje, kas nusileidžia,
ką atstumia jinai arba ko geidžia?

Galbūt ji tikisi, kad išarta nulems
gyvenimą žmonėms ir gyvuliams,

bus vieškeliu, taku, lieptu ar tiltu,
stalu, aplink kurį visi sutilptų?

Ak, varge, varge! Ak, dangaus ugnie,
klajojanti! Many, bet ne namie.

O koks bejėgis, koks naivus ir menkas
žmogus virš savo žodžio pasilenkęs,

vis ieškantis prasmės eilutėje,
kurią rašau žvaigždėtam vakare.

DAINOS PARAFRAZĖ

Oi, žiba žiburėlis,
kaip aukso liktorėlis:
ten stovėjo vargęs pavargęs
vienas gyvenimėlis.

Ar suvisai pavargęs,
ar suvisai sustojęs?
Ar ant lauko viešpaties
margo nieko neužgiedojęs?

Rodos, buvo sumąstęs,
rodos, buvo girdėjęs: vieną
radęs, kitą pametęs, trečią
pusiau pradėjęs.

Užsidūmojęs pilną –
užsigiedojęs tuščią,
klausinėjo vargęs išvargęs:

viešpatie, ar tai tu čia?

PAJŪRIO ATVIRUKAI

1. Neringa

Nardanti saulės ir jūros
delnuos, žuvie auksažvyne,
iškėlus auksinę
Nidos kopų karūną:
dvasią, tylos apsvaigintą,
kaip smiltelę neši
ilgesinga dangaus
ir marių, mėlyne
į gyvą, į amžiną
vėjo rankomis
kuriamą rūmą.

Šnabžda kulkinės ir
smiltlendrės užpustytų kaimų
vardus. Girgžteli senpušė,
ant vėtrungės
devynbalsė pragysta.
Į visą pasaulį
kopos viršūnėje atsidust:
už tai, kas jau miršta,
ir už tai,
kas dar tiktai gimsta.

Vakaras kvepia dumbliais
ir rūkoma žuvimi.
Paukščių, pulkelis
sukrinta į pamario guobų
guotą. Ramybė su tavimi!
Ramybė su tavimi!
Pro rūką tarp medžių išnyra
briedžio galva karūnuota.

2. Klaipėda

Būk pasveikintas, uoste!
Pasveikinti būkit laivai!
Navigare necesse est:
būtina yra plaukti.
Bet ar buvai kam nors inkaru?
Ar švyturiu kam nors jau
buvai? Tai uosto likimas:
likti ant kranto ir laukti.

Klaipėda: kuršio akmuo.
sutrupinęs vikingo skydą.
Prie jūros kurstomas
laužas istorijos naktį
audringą. Anikė iš Taravos,
savo atspindį Danės
upėj išvydus.
Kariljono varpų
gaudesys: amžiną atilsį:
nuskendo,
dingo...

Taip ir pinasi dienos
iš žemės, vandens ir
dangaus, iš parko ramybės,
iš gatvės ir uosto
triukšmo. Ant, iš horizonto
laivas iškyla:
ateina, ieško
žmogaus. Nubunda
aukštaūgiai
kranai ir lenkiasi
prie atsivėrusio
triumo.

3. Palanga

Tartum gyvi gintaro gabalai
– įdegti kūnai paplūdimy
su savo inkliuzais:
meile, pykčiu,
neapykanta, gerumu.
Ne saulė – gyvybė
įkaitusi ritasi dangumi,
nusileidžia į žemę

ir nutvilkina nuogumu.

Šešėliuota parko
ramybė. Alsuojanti jūra
šalia. Ištiesei ranką – ir
glostyk taku ir alėjų tylą.
Ak, Palanga, ak,
prijaukinta paukštė žalia,
ak, margaspalvė minia,
vakarėjant įtekanti
į tiltą...

Rudenio vėjas
vartys kaštonų lapus
ir prisiminimus,
blaškysis
lyg po ištuštėjusių
šokių salę.
Bet atneša kažką audringa
jūra. Kažką – visą laiką į mus.
Tikriausiai:
nuogą,
įkaitusią
vasaros
Moterį: Saulę.

4. Vaizdas į jūrą

Į Baltijos glėbį
Lietuva banguodama
teka, nuo Žemaitijos
kalvų, pasistiebus,
į vakarus žiūri, regėdama
besileidžiančios saulės
mirkuliuojantį taką, sapnuodama
vėjų draskomą kopą pajūry.

Gyvoji žemės sesuo,
jūra! Pasaulio gelme
sūrioji! Paskendusi
savyje, mąstanti žmogų
ir laivą. Tokia didelė –

ateini ir prie kranto sustoji,
apsisuki ir nueini, suvokdama
save tiktai laisvą.

Būk su mumis – kaip prakaito
lašas, riedantis skruostu,
kaip mėlyna paukštė,
kuri iš tolybių
prie kojų mums krenta.
Duokdie, kad ir iš mūsų širdžių
– iš tavo gyvųjų uostų –
išplauktų meilės laivai,
sujungiantys jūrą ir krantą.

VĖJUOTAS VAKARAS

Į vakarą vėjas sutemo.
Bet grojo, nekeisdamas tembro,
lyg būtų suradęs tą stygą,
kurios /kaip jam rodės/ dar
stinga gamtos vakarėjančioj salėj.

Saulėlydis trenkė kaip salvė,
praplėšdamas debesis, kirto
– ir mainės pasaulis, ir kito
romioj ir sukklusioj dvasioj.
Ji bandė giedoti, nedrąsiai
pratęsdama vakaro temą,
O vėjas vis augo ir temo.

būk palaimintas kurs lieki
ne sudie sakau tau – iki

kojos kantriai apauga žole
jau ruduo o ji dar žalia

ak vėlu iš tikrųjų vėlu
dar nebuvo kad šitaip tylu

jau turbūt ir nebus daugiau
lyg pradėjau bet lyg baigiau

kai į vakarą vis gailyn
kai į žiburį vis gilyn

SENIAI

saulė rytiniam
lange *sveika marija*
motinos balsu

atšlaime lyg malda gilyn
šulinio velenas sukasi

kibiras *amen* į vandenį
tėve mūsų linguoja aukštyn žemyn

kai nusistovi
matau savo
veidą vaipausi

pasilenkiu
atsigerti lūpos
kaip arklio ir baisu
ir gražu man

NŪ

galėčiau prisiekti
jog ten buvau aš
paauglys įsikirtęs į
žagrę užgulęs jos
rankenas arkliai
dešinysis eina vaga

žemė čia nesunki
bet vis tiek pasitaiko
koks akmuo
išmeta iš vagos
reikia žiūrėti

sustabdo
pakiša ranką po
plėškėmis drėgna
teatsipučia

laikraščio skiautėn
/sų šalių prolet/
išverčia kelnių kišenę
tabako dulkės
sudžiūvę duonos
trupinėliai žolelės

užsikosi bet
rūko taip reikia

nusispjauna
galvoja čia būtų
gerai žemė arkliai
aš

pakyla
paniugina
nū

JŪRA

tėvas numirė
taip ir nematęs jūros

nežinau
ar ji būtų padariusi
jam įspūdį

griausmas būtų
pasakęs ko gero būtų
pasakęs griausmas
pirmą sykį
matau didelis

ar atsimeni
tą arimą prie beržynėlio

dviem arkliais
dviem dienom

pailsint
griausmas

TU Į DANGŲ

rudens gailumu
bulviakasio dūmais
tėviške tu į dangų
iš senos kumelės akių iš
vėjo supūstos ašaros
iš tavo šaltinių užgesusių

temstant
nusiskini antaninį
apžioji bedantę burna
ir prakast nevaliodama
gailiai šypsaisi bedante
burna

iš tavo dantų
išdaužytų
išlupinėtų
išvogtų
tavo dantų
balti ak balti
mūsų klozetai

tu į dangų
į dangų tu

SLYVA

aš taip nemoku
kad po žiemos vėl
lyg niekur nieko

suprantat ką noriu pasakyti
su kiekviena diena po
žiemos lyg niekur nieko
daugyn baltyn

kai kurie jau
prasiskleidė balčiau nei
baltai gerumui nér galo
vaidilučių biručių
kęstučių kunigaikščių
pilna slyva
pūstelėjus šiltesniam
vėjui gaudo vieni kitus
glaustosi
kad aukuras neužgestų

greit pasirodys
vaisiai neskinkit žalių
drauskit skinti

šakos nusvirę europon

jis tik norėjo TAI pažinti
pamilt – ir ta kryptim galbūt
iš meilės žengt bent vieną
žingsnį o visa kita – nesvarbu

tai tu buvai, kai taip žydėjo laukas,
kad jau nematė pats savęs – turėjo
kažkas žiūrėt į jį, kad jis žydėtų
Tai aš buvau. Ir dievas man padėjo.

NĖRA

pašaukė
nuėjo
išgirdo nereikia

grįžo
nerado tos vietos

iš kurios išėjo

ten jau buvo kitas

tiek to sako būk
kas nors visados turi būti
pasieškosi kur nėra

bet kad nėra
kur nėra
Mano darbas

pasitaikė
užčiuopiau sykį grūdėlį
už lūpos įsimečiau
jau sakau kasiu

bet nepasisotinsi
juk pagalvojau
išspjoviau

kaip ir reikėjo laukti
išdygo užaugo
dvylika grūdų
ir vienas pusgrūdis

tai tiek čia to mano darbo

PASKUTINĖ 2000–ŪJŲ DIENA

diena atodrekiu rūku lijundra
ilgai ir sunkiai nérés iš nakties
iš tūkstantmečio ir iš amžiaus
– buvo keista
galvoti apie ją kažkaip kitaip
drėgmės ir šlapdribos pritvinkęs skliautas
ištižęs liejosi žemyn
– bet buvom
bet leidom laiką ženklindami jį
nujausdami kad iš tiesų
gyvenam tikrai gyvename kur
kas mažiau nei rodo laikas

– gyvastie išmokyk
gyventi su laiku kaip su Dievu
leisk jį pažinti ir galbūt paglostyt
arba nuplakt ir nukryžiuoti

– švinta
ir šventa esančiajam
– žemės formos
kaip turinį savęsp jį įsileidžia
apniukusi trumpa dienos drobulė
galop suvysto jį
– ir vargas dvasiai
neatsispaudžiančiai jos
audekle šiurkščiam

2000. 12. 31

KALBOS GANYMAS

kai tik atšilo ir išginiau
apskretusi po žiemos
sunkusi
grobai
dvėsuoja sunkiai.

žolytės šviežios
pateškėję šlemšk
žliaubk
pampk
pūgžlok
priesauly kupstą suradęs
snustelsiu
su vabalėliais visokiais
ir kitais mažajėgiais
kol pabūsiu
pabūsiu

betgi kad ne
stebeilija ganomoji
už ežių tvorų dalbstosi
išpūstakė pripuola
ir svetimą šlemščia

kur tu lendi į nesavą

kalbele kalbužėle kalbyte
puskalbe puskaile tu

nuvariau į donelaitynę
paglosčiau sakau va
nusibriauškė vieną kitą žolelę
ir mėklina vėl kur toliau

nueidinau į maironynę
anokia čia jai pagania
tik mėto akis į šonus
uodega tik mataškuoja
mat bimbalu įvairiausių
suprask bimbės iš čia ir iš ten

ar tik zylioti nepasineš
nudriuoks ir išgaiš
kokioj ten tokioj
europoj kur tu ją
sulakstysi supaisysi kur
žosme tu mano vienužė
atrajotum ką jau prisižliaubei
spygsočiau tau į akis
ir paausius pakasyčiau
zvembiančius
bimbiliuojančius nubaidyčiau
kalbele kalbužėle kalbyte